

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSNAKKÄRI

1

2026

Kannen kuva: Juhlavuoden kultaseminaarissa vaskattiin jälleen mestaruuksista.

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

ISSN 2490-1776 (painettu)
ISSN 2490-1784 (verkkójulkaisu)

49. vuosikerta
Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Julkaisija:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86, 99871 Inari

Vastaava päätoimittaja:
Tytti Becker

040 4783918
tytti.becker@gmail.com

Toimituskunta:
Anurag Lehtonen,
Ami Telilä,
Antti Peronius,
Esko Orava

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino: Kirjapaino Hermes, Tampere

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 3 Vastuuttoman toimittajan palsta, Tytti Becker
4–5 Puheenjohtajan palsta, Antti Peronius
6–11 KULTASEMINAARI – 20 vuotta kultaisia kokouksia, Tytti Becker
12 Kaunista turhuutta, Aarne Alhonen
13–16 Lapin Kullankaivajain Liiton koko jäsenistön vapaassa käytössä olevat kullanhuuhtontalupa-alueet
17–19 Lietteallasuinneista ja uimastadionin ”miljööstä” muutama muistelu, Ami Telilä
21–24 TIEDOTTEITA
25–26 Kaivamassa vai kirjoittamassa? Tytti Becker
27 Runo: Erämaa vaatii omansa, Tytti Becker
Merkkipäivät
28 Vuoden 2025 isomus, VENTTI, Tytti Becker

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Antti Peronius
puh: 050 436 2316
antti.peronius@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Ami Telilä, Lemmenjoki
puh: 050 3073 248
amitelila@gmail.com

Sihteeri:
Kai J. Rantanen, Inari
puh: 040 774 6773
mullin.mallin@gmail.com

Esko Orava, Sinettä
puh: 0400 323 433
esko.orava@suomi24.fi

Hannu Raja, Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Jutta Vehviläinen, Rovaniemi
puh: 040 727 9309
jutta.vehvilainen@gmail.com

Tapio Soukka, Muhos
puh: 050 540 3554
soukka.tapio@gmail.com

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77

Jäsenmaksut vuodelle 2026:
– täysi-ikäiset 33,00 €
– nuorisojäsen 16,50 €
– liittymismaksu 14,00 €

Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIAIT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Käytyäni keskustelun **Pero-
niuksen Antin** kanssa, päätimme palauttaa vastuuttoman toimittajan palstan Pros-
päckärin sivuille. Nimeän itseni tä-
ten siis vastuuttomaksi toimittajak-
si. Uskoakseni monet miettivät että
kuka tämä henkilö täällä koneen toi-
sella puolen oikein on. Minä olen elä-
nyt valtaosan elämästäni Etelä-Poh-
janmaalla. Minä olen huostaanotto-
pentu, laitoskakarä joka ponnahti
maailmalle huonoista oloista. Pää-
dyin eri laitosten ja lastensuojelun
rumbasta lopulta tänne lakeuksille.
Jokin minussa vikana olikin, hirveästi
pidin mekaniikasta ja moottoreista
vaikka olin vaaleapäinen pikkutyttö.

Sijasiperheessäni oli hevosia, ja
kuljin nuoruuteni laukaten pitkin
peltoja, kulkien metsissä ja keräillen
kiviä. Olin lukenut kirjaston kirjoit-
ta että kivet voivat sisältää kultaa.
Olin vasta ala-asteella kun jo kulta-
kuume iski. Olin varma että löydän
arvokkaan kiven jossa on sitoutune-
na kultaa. Katinkultakokoelmani ai-
heutti kateutta kylänraitin muissa
lapsissa. Oli minulla myös harvinais-
ia kivilajeja kokoelmassa. Kultaa ei
vain löytynyt sitoutuneena kiviini.
Sain kuulla aikuisilta suureksi petty-
myksekseni että moiset kivet eivät
meidän kylänraitilta löydy. Pohjoises-
sa niitä kuulemma oli. Uhkasin pa-
kata reppuni ja lähteä patikassa sin-
ne Lappiin. Lapsen mieleni oli var-
ma että selviäisin muutamassa päivä-
ssä reissusta ja evääksi ottaisın ome-
noita ja näkkäriä. Näkkä kuitenkin
iski jo naapurin tienhaarassa ja reissu
pohjoiseen jäi unholaan.

Aikuisikäni olin erinäisissä toi-
missa autoalalla. Viimeiset vuodet
olin raskaan kaluston asentajana kor-
jaillemassa perävaunuja. Valitettavas-
ti minun keuhkoni eivät hommaa
kestäneet ja olen vuoden verran toi-
minut urheilun ja median parissa.
Kirjoittanut olen ihan lapsuudesta
asti. Alle kolmekymppisenä olin
mukana ammattinyrkkeilyssä, toimin

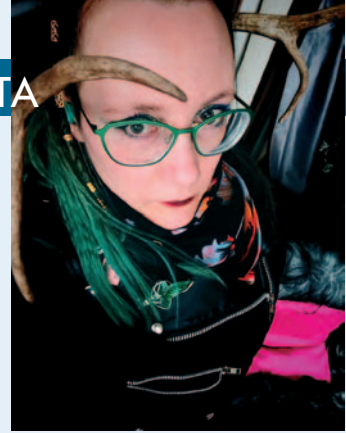
managerina sekä toimittajana tallil-
lemme. Eräs kohtalokas ilta Hartwall
Areenalla päätti tarun ammattinyrk-
keilystä Vaasalaisessa tallissa. Kirjoit-
taminen jäi minulta tuolloin joksikin
aikaa.

LÄTTÄJALKAINEN LAPIONAINEN JA PIKKUHIPPU

Päädyn sattuman kaupalla lopulta-
kin kullankaivun pariin. Elettiin kor-
ronavuotta ja työt olivat epidemian
rajoitteiden takia epävakaa pohjal-
la. Joten kun jäin työttömäksi, tar-
tuin **Jari Jokelan** tarjoukseen lähteä
hänen plassiilleen huuhtomaan kul-
taa. Siellä minä sitten istuin, mon-
tun reunalla, ränni kimaltaen. Takai-
sin lähdin vasta kun lumi tuli maa-
han. Ford Fiestani takajouset olivat
kovilla, ei kullan painosta ehkä niin-
kään vaan niiden kivisäkkien jotka
toin mukamani. Kiviä oli joka paikas-
sa. Olin jälleen se lapsi joka keräsi
kiviä ja katinkultani oli muuttunut
ihan oikeaksi Lapin kullaksi. Isoim-
man hippuni lahjoitin painonnosto-
valmentajalleni. Hippu ei kylläkään
juuri karvan verran grammaa paina-
nut mutta se oli lättäjalan muotoi-
nen. Nimesin sen latuskaksi. Itselläni
on painonnostossa vaivana jalan
virheasento, joten hipusta tuli sisäpii-
rivitsi. Seuraavana vuonna olin juuri
aloittanut uudessa työssä joten en
päässyt kaivamaan. Sittemmin joka
kevät asiaa ajattelin. Mutta työt ja
urheilu-uran vaateet jättivät minut
pois valtauksilta. Kävin pohjoisessa
toki, mutta en päässyt vaskooliani
kastamaan enää toiste. Toivottavasti
se muuttuu tulevina vuosina.

PROSPÄKKÄRIN TULEVAISUUS?

Niin. Lehden tulevaisuus on nyt il-
meisesti minun painonnostotangan
kuluttamisissa käsissäni. Itse en miellä
asiaa ihan suoraan näin. Toivoisin
teiltä, kaivajilta, lukijoilta suunnan

viitoitusta tähän perinteikkääseen
julkaisuun. Mitä sinä haluat että tämä
lehti on? Miten se palvelee yhteisöä
parhaiten?

Minulle saa laittaa juttuja tule-
maan, ehdotuksia, palautetta ja vink-
kejä. Sen verran olen tuumannut että
tämän vuoden kantava teema on kul-
lankaivukulttuuri ja sen ilmentymi-
nen. Minulla oli hyvä keskustelu ai-
heesta **Anurag Lehtosen** kanssa, jon-
ka kutsuin myös lehden toimituskun-
taan. Toivoisin saavani aineistoa leh-
teen aiheeseen liittyen hyvin laajasti.
Millaista taidetta kulttuurissamme
on? Entä musiikillinen kulttuuri?
Uskomukset, tarinat, taikausko, ru-
not, kuvat ja kirjallisuus. Mikä yli-
päättään kullassa viehättää, miten sii-
hen pukeudutaan ja miksi? Miksi sinä
kaivat kultaa?

Kaikkiin näihin kysymyksiin ja
aiheisiin toivottavasti löydämme vas-
tauksen yhdessä. Minä olen vain vas-
tuuton toimittaja, te, hyvät lukijat
olette lehden sielu, olkoon lehti myös
ilmentymä upeasta kulttuuristamme
ja sielustamme.

Aineisto asioissa minut saa kiin-
ni sähköpostitse sekä puhelimitse.
Kesällä kuljen kultakisoissa sekä kul-
tamailla, toivottavasti saan vierail-
la mahdollisimman monella valtauksel-
la tutustumassa teihin kaikkiin. Tul-
kaa juttelemaan ja vaihtamaan aja-
tuksia, nypikkää hihasta rohkeasti.
Nähdään pohjoisessa kesällä ystävät
hyvät!

Vastuuton toimittaja
TYTTI BECKER
Kurikan kyläpahanen
Etelä-Pohjanmaalla

Vastaan puhelimeen aina kun pystyn, enimmäkseen puhelimeni on muiden töiden vuoksi äänettömällä. Joskus minulla jää päivittäinkin kymmeniä puheluja vastaamatta, soitan takaisin jos on mahdollisuus – en ole muista piittaamaton ihminen, vaan koen niistä vastaamatta jääneistä huonoa omaatuntoa.

Huomattava osa vastatuista ja vastaamatta jääneistä puheluista tulee teiltä, arvoisat jäsenet. Arvostan esittämiänne näkemyksiä silloinkin, kun en ole niistä samaa mieltä. Ja kuinka voisinkaan olla samaa mieltä kaikkien kanssa, kun näkemyksenne ja ehdotuksenne ovat niin erilaisia, usein keskenään vastakkaisia.

Huomattava osa LKL ry:n parannusehdotuksia liittyy toiminnan painopisteiden valintaan. Meillähän on liiton sisällä hyvin erilaisia ryhmiä, joiden kaikkien etua meidän tulisi osata ajaa.

Joskus kauan sitten oli iso jako Lemmenjoen ja muiden alueiden kaivajiin. Liittohan on perustettu Lemmenjoella ja oli aivan ymmärrettävää, että se oli alueena keskiössä pitkään vielä silloinkin, kun jäsenistön suuri enemmistö toimi muualla.

Lemmenjoen konekaivun alasajon vastustamiseen LKL käytti paljon voimiaan ja se oli oikein. Kysymyksessä oli niin tyly oikeuden loukkaus, että sitä kuuluikin vastustaa.

Ajattelin silloin ja ajattelen vieläkin, että vastarinta epätoivoisessakaan tilanteessa ei ollut eikä ole jatkossakaan turhaa, vaan että etulinjan viivytystaistelua täytyy käydä vielä jonkin matkaa järkevyyden rajojenkin yli. Sillä kun etulinja murtuu, vääntö ei lopu, vaan se siirtyy muualle – toistaiseksi ainakin aina on näin käynyt.

Sydäntalven piristys tuli vanhan ystävämme Metsähallituksen puolelta: Lemmenjoen lupa-alueilta vaadittiin tehtäväksi erityinen käyttöoikeussopimus – siis kullanhuhdonta-lupa-alueen ja siihen liittyvän korvauksen li-

säksi. Tämän takana on tietenkin MH:n halu lähitulevaisuudessa purattaa useimmat kämpät, mitä sinne konekaivun kuumina vuosina rakennettiin.

En tiedä, miten tähän kaikkeen liittyi MH:n halu saada Lemmenjoen kullankaivajien vessoista ja pyttyratkaisuisista valokuvia hyvin nopealla aikataululla. Aika kova oli vaatimus: hallintoalamaisen tuli käydä ne kuvat ottamassa helmikuun aikana.

Panostimme tuohon vastineeseen LKL:n varoja pari tonnia ja keräsimme asianosaisilta tuplaten. Vastaoperaatio oli siis kallis. Asia on nyt pysähdyksissä ja MH:n tuntien pysyikin hiljaisuudessa joitakin vuosia, kunnes vaatimukset saavat hieman uuden muodon ja vääntö alkaa taas.

Kuinka LKL:n osallistuminen tähän auttaa muita kullankaivajia? Jos MH:n tulkinta menisi läpi, niin ei ole mitään epäilystä, etteikö sitä sovellettaisi muillakin Luontopalvelun hallinnoimilla valtion mailla. Eli ilman muuta ensi vuonna vaadittaisiin samanlaisia sopimuksia Hammastunturin erämaa-alueella kaivavilta.

Eikä tarvitse olla suuri ennustaja hoksatakseni, että jos Luontopalvelut saa tuollaisen toimimaan, niin MH/Metsätalous rakentaa hallinnoimilleen alueille samanlaisen systeemin. Sitten se koskee jo ihan kaikkia. Ongelma ei ole se maksu, vaan sopimuksen kohtuuttomat ehdot.

Joku sanoo, että sehän koskee vain niitä, joilla on kämpät, joita meikäläisillä on kullapalstoilla kuutisenkymmentä. No ei koskisi, vaan se koskisi ihan kaikkia lupa-alueita, sillä jo nyt MH on halunnut tehdä sopimuksen myös sellaisten kaivajien kanssa, joilla ainoa rakennus on se puucee.

Sivutuotteena käyttöoikeussopimusasia tuotti syventynyttä osaamista hallinnan oikeuteen liittyen ja muutti LKL:n käsitystä riistakameroiden luvanvaraisuudesta kullanhuhdonta-lupa-alueilla: Jos asiallisesti omaisuuden

suojaamiseksi asennetusta riistakamerasta joku kullankaivaja joutuu Metsähallituksen hyökkäyksen kohteeksi, LKL avustaa asian selvittämisessä.

Nyt palaan yhdistyksen sisäisiin keskusteluihin, joita minulle puhelimitse on avattu: Lapiokaivajat katsovat, että konekaivajien edunvalvontaan panostetaan liikaa; LKL jopa osallistuu oikeudellisiin prosesseihin!

Konekaivajat näkevät, että on törkeää, että Kultaliitto jopa kuskaa polttopuut jäsenvaltuuksille!! Kaikki nämä kaivajaryhmät moittivat yhdessä LKL:n nykyistä panostusta erilaisiin kultakisoihin.

Tähän ristiin moittimisen kuvioon on olemassa poikkeus: kultakisailijoiden ja varsinkin ns aftergoldpanning-väen puolelta ei ole tullut moitteita muiden kullankaivajaryhmien liiallisesta tukemisesta. Kultakisojen tukeminenhan on ollut taloudellisesti hyvin pientä, mutta sen osuus LKL:n hallituksen ajankäytöstä on merkittävää.

Tuki kisailuihin liittyen jatkuu ja kasvaa vielä 2027 MM-kisoihin saakka. Siitä purnajille sanon, että LKL oli kymmeniä vuosia ko-

konaan sivussa kasvavasta ja kansainvälistyvistä kultakilpailutoiminnasta, eikä sekään ollut mikään terve tilanne.

Meillä on suuri ryhmä jäseniämme, jotka eivät kuulu mihinkään näistä ryhmistä. Heitä saattaa olla jopa puolet jäsenistöstämme. He eivät kommentoi, moiti, kehu tai käytä palveluitamme. He ovat jäseniämme vain, koska haluavat olla Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n jäseniä.

Mietin, että kuinka voisimme täyttää myös heidän toiveitansa ja mitä ne toiveet oikein ovat.

Vuosikokouksessa ratkaistaan, ketkä LKL:n hallitukseen pääsevät tai joutuvat. Halukkaita on ollut vähän. Itse näen, että jonkinlainen vaihtuvuus ja tiukat vaalit aina silloin tällöin ovat hyväksi yhdistykselle.

Ja niinhän se onkin ja kuuluukin olla, että LKL:n hallitus heijastelee jäsenistöään ja jäsenistön muuttumista – ehkä pienellä viiveellä, mutta heijastelee kuitenkin.

Otan tämän esille, koska 2026 äänestämismahdollisuus on Inarin lisäksi peräti kolmessa etapisteessä, ja se muuttaa LKL:ssa jotakin. Mitä se muuttaa ja mihin suuntaan, sitä en lähde arvailemaan. Mutta sen tiedän, että se laajentaa valtaa käyttävien joukkoa, mikä itsessään on hyvä asia.

Pieni uusi uudistus on ollut aktiivisempi tiedottaminen sähköpostitse. Siitä on tullut mutkan takaa hyvää palautetta – asuntovau- nujen talvehtimislupiin liittyen Metsähallitus kiitteli jäsenistön nopeaa reagointia, kun oli pyytänyt meitä tiedottamaan uusista kuvioista.

Tätä jatkamme ja alennamme kynnystä, mistä kerrotaan. Jos et ole saanut tiedotteita, niin laita emailia LKL:lle osoitteeseen info@kullankaivajat.fi, niin lisäämme emaili jakelulistaan ja eposti rupea kulkeutumaan perille.

Merenrantakaupungissa 11.3.2026

ANTTI PERONIUS

KULTASEMINAARI –

20 vuotta kultaisia kokoontumisia

Heijan allihöppä ja laineille käy, tiemme näin! Minulle henkilökohtaisesti kultaseminaariin osallistuminen oli ensimmäinen kerta. Matkaan olin lähdössä **Rajan Hannun** kanssa, kaivajat Passattiin ja kohti Katajanokkaa. Koimme syvän järkytyksen, Hannun luottoratsu VAG-konsernilta olikin heittänyt bitin vinoon, CAN-väylän nurkkaan ja padan jumiin. Autoa oli koetettu sepittää ja sen verran oli vika-koodeissa kuulosteltu että ihan pikkuvika, tunnin homma ei ollut kyseessä. Sitä oli useampikin seppä ihmeteltyt eikä ollut sen viisaammaksi tullut. Moderniuden kiroja, sanon minä.

Valohoitokaan ei auttanut elvyttämään Passattia ja matkan taittaminen kohti juhluvuoden laineita oli suoritettava toisin keinoin. Valtion rautatiet johtivat nekin Helsinkiin, vaikka ei niillä Ivaloon asti pääse eikä Petronellan pysäkillä veturit vie.

Tässä oli tuoreella päätoimittajalla aika karsea tilanne takana eikä minunkaan uskollinen Toyotani ollut mailimatrustuskunnossa, lompakossa ei ollut kuin vanhentunut etukuponki ja vaelluskengätkin lähes puhki tallattu. Milläpä matkaisin Seinäjoelle päärautatieasemalle kun ei Kurikan suurruhtinaskunnassa edes kiskobussi kulje? Tässäkin tarjosi Hannu apuaan ja oli hommannut meille ministeritasoisien kyydin ystävänsä mersulla, nahkajakkarat ja kaikki, kyllä vain kelpasi matkata nyt.

Lähdimme perjantaiamusta siis johtotähtien kyydissä kohti Ilmajokea, kyytiin tulisi vielä eräs minulle entuudestaan tuttu kaivaja, **Anssi**

Niemelä. Anssi oli tuttu myös lehdistä, Minna-hippu herätti partojen pärinää paikallisissa huoltoasemien niin kutsutuissa palaveriporukoissa.

Kultajulkkis, keltanokka päätoimittaja ja LKL:n johtoryhmän jäsen Hannu lähtivät isolle kirkolle pänsä ja sieltä Ruotsin laivalle kullankaivuseminaariin. Tämähän olisi ihan Fingerporiin sopivaa settiä!

Junamatka oli kivuton, juna tuli ajallaan ja ravintolavaunussa oli maailman parantamisen meininki. Hannun kanssa ideoitin jo draamaattisin tv-sovitusta kullankaivutarinoita kirjasta, jota ei vielä ole edes olemassa. Pitkälle suunniteltu on puoliksi tehty?

Helsingin rautatieasemalta taksivalikoimaa on kuin kauramaitohyllyllä, ja valitsimme sellaisen johon mahtuisi kasvanut iloinen kaivajien joukkioimme. Sai tämä taksikuski kokea elämänsä reissun kaivajien kanssa, kun Anssi iski hänelle eurojen lisäksi pieniä Temu-kultaharkkoja kouraan. Kiivas tinkaaminen taksin hinnasta ja kourallinen kiinalaista kultaa. Taksikuskin ilme oli korvaamaton. Väittäisin, että muistaa tämän kohtaamisen vielä kotvan aikaa.

Iloinen ryhmämme oli siis päässyt Katajanokan satamaan, traumatisoituneesta taksikususta huolimatta. Seminaariin tarvittavat läpyskät ja lipukkeet jaettiin LKL:n puolesta terminaalisissa ja kaivajat lastattiin lavaan. Seminaarin virallinen avajaisosuus alkoi yökerhonakin toimivassa Club Marissa kello 14:00 Suomen aikaa. Tarjolla oli liiton puolesta kahvit ja hedelmät, muut särpimet ja mahamatojen häätölääkkeet sai rahalla baaritiskiltä.

Antti Peronius avajaispuheessaan.

Juhlavuoden tilaisuuden avasi LKL ry:n puheenjohtaja **Antti Peronius**. Seminaari nautti 20 vuottaan kultaisissa pukimissaan, maailma on muuttunut mutta kokoontumisia on silti järjestetty jo kaksi vuosikymmentä.

Tästä alkoikin tiukka informatiivinen setti, jossa lavalle saapui erilaisia kaljupäisiä virkamiehiä, niin kuin **Puhakan Heikki** Tukesilta totesi.

Sakattiko se somekansan leivän syö, herätkää hyvät ihmiset!

Itse olen ollut kaivamassa vuonna 2020 joten puheenvuorot liittyen nykypäivän lakeihin, säädöksiin sekä muutoksiin oli todella tarpeen. Lueskelin vuoden 2007 Prospäkkäriä, jossa kerrottiin silloisesta seminaarista. Mulliksen kirjoittama juttu oli viihdyttävä ja jutussa kerrottiin että kullankaivajat olivat toivoneet tuolloin juhlan kehittyvän ravintolashow'n, tieteellisen kokouksen ja herätysjuhlan suuntaan. Näin täysin kokemattomin silmin, seminaari oli juhlavuonnakin kaikkea tuota.

Suomelan Pekka Kaivosteollisuus ry:stä oli ensimmäistä kertaa seminaarissa paikalla vuonna 2007 ja niin hän oli myös 2026 seminaarissa. Tuolloin Pekka oli juuri aloittanut KTM:n kaivosylitarkastajana. Tänä vuonna Pekka kertoi lupaavista kaivosprojekteista Suomessa, jalostamisesta sekä byrokratian raskaista rattaista kaivosalalla. Jos Mullis kuvaili vuonna 2007 byrokratiaa helvetillisen raskaaksi, jäin pohtimaan mitä se on nykyään. Jos käyttää sosiaalista mediaa, ja eksyy selaamaan kaivostoimintaan liittyviä keskusteluja niin kyllä mielensä pahoittaa. Sakatti on somen mutukansan mielestä paholaisen itsensä keksintö, sinnehän on syydetty valtion rahaakin, vaikka kansa näkee nälkää! Nämä somekeskustelut eivät myöskään sisällä niitä, jotka asioista oikeasti jotain tietävät.

Todellisuus on tarua ihmeellisempää, nykyään voi kuka tahansa kommentoida mitä tahansa. Itseäni ärsyttää se ”tiedon” tulva, joka on kuin ränni, lapioituna täyteen erilaisia

aineksia. Sieltä sitten huuhtomaan ne tiedon hiput. Katinkultaa vai oikea tiedonjyvä? Tästä syystä pidin perjantain informatiivisista puheenvuoroista, ne olivat harkittuja, niihin oli kerätty tietoa ja nähty vaivaa. Kaivajien keskusteluja kuunnellessani myös soisin kaikkea kaivutoimintaa vastustavien kykenevän kommunikoimaan samalla tavalla kuin seminaarin kullankaivajat. Asioista puhutaan järkevästi, välillä jopa kiivaasti, mutta perustellusti. Ei vedetä ihan hatusta juttuja, tai tehdä urheilus-takin tuttuja kehäpäätelmiä. Kehäpäätelmä on virheellinen päättely, jossa oletetaan premissinä väittämä, jolla on sama merkitys kuin joh-topäätöksellä. Kaivajien dialogissa mielestäni tulee ne seminaarin tieteellisen kokouksen raamit esiin. Mielestäni kullankaivun ulkopuolella kehäpäätelmiä huutelevat tarvitsisivat kaivosteollisuuden todellisuuteen herätyksen! Suomalakin sanoi hyvin, vihreään siirtymään tarvitaan strategisia metalleja ja kultaa. Se Tesla kun ei kulje mutulla ja trolleilla. Pekka kuittasikin hyvin: USA, Venäjä ja Kiina, näihinkö me haluamme luottaa näiden metallien tuotantissa?

Valkoisen länsimaalaisen henkilön ahdinko pykäläviidakossa

Otsikko on viittaus jälleen 2007 Prospäkkäriin, tarkemmin sanoen Antti Peroniuksen omaan otsikointiin. Ja koska elämme vuotta 2026 niin tokihan se on henkilö. Kultaa kaivavan henkilön ahdinko. Kun seminaarissa kuuntelin Metsähallituksen **Pasi Molkoselkää**, joka osallistui tilaisuuteen etänä, sekä Puhakan Heikkiä Tukesilta, koin pykäläviidakon tiheän ahdistuksen. Haaveet omasta valtauksesta hukkuivat tuohon ahdistuksen kaivoon. Olinhan näille byrokratia asioille altistumaton, joten kaikki tämä päin näköä. Vaikka **Kai Siirtolan** puheenvuoro antoi toivoa ja uskoa kullankaivun tulevaisuuteen, myös matkailun vetonaulana, niin säännökset eivät silti siitä piittaa. Tämäkin on asia jota somemutut ja muut kullankimallusta vastustustavat tahot eivät aina

tahdo ymmärtää. En itsekään ymmärtänyt kuinka raskas ja tiheä se viidakko on. Onneksi LKL:n kilpeä pitelevät pätevät miehet viidakokeitsien kanssa. Aloin ymmärtää edunvalvonnan tärkeyden. Ei ramboilla, mutta hyökätään jos on siihen tarve.

Kullankaivuun inhimilliset kasvat ja teot

Byrokratia on eittämättä osa kullankaivua, mutta kuten 20-vuotisteemanakin mainittu kullankaivukulttuuri, se on vahva ydin toiminnassa. Se on jotain minkä voi vain kokea. Eri-laisissa kultakirjallisuussissakin se ilmenee, vie mukanaan. Kullankaivukulttuuri on sen yhteisön ilmentymä. Toimintaympäristö joka on syntynyt organisesti. Lueskelin Lemmenjoen Kultamuistot -kirjaa ja mietin että, miltähän tämä kaivajain kulttuuri vaikuttaa sellaiselle joka ei ole sitä kokenut?

Minut se kokemus muutti pysyvästi. Oli tunteellista seminaarissa seurata, kun **Jutta Vehviläinen** sisaruksineen avasi heidän omaa kultakulttuuriaan, kokemuksia sekä tarinoita. Sukupolvelta toiselle siirtyviä perinteitä ja tapoja. Vuoden kullankaivajateko -palkinto meni oikeutetusti **Raimo Niemelälle**, joka piti seminaarissa myös mielenkiintoisen esitelmän kultakirjojen kustantamisesta **Heikki Oravan** kanssa. Nimenomaisesti kustantajan näkökulmasta.

Liiton jäsen **Pertti Sotaniemi** halusi lahjoittaa Lapin Kullankaivajain Liitolle kullankaivajataiteilija **Pauli Lumentien** 1980-luvulla veistämän puisen vaskaajafiguurin, joka luovutettiin Raimon haltuun. Vaskaajafiguuri on noin 90 cm korkea ja vaskooliin on kiinnitetty upaa ja kultaa, jotka ovat peräisin Skietsimäntuntureiden historialliselta kullankaivualueelta Norjan rajalta. Sotaniemi oli toivonut, että

↖ *Kaljupäisen virkamiehen vaskaus.*

← *Hippujen tarkastus Tukholman mestaruuskisassa.*

Telttailua Sotajoen valtauksella. Kuvassa Jutta Vehviläisen siskot Minna ja Essi. Kuva: Kuva Jutta Vehviläisen kotiarkistot

vaskaajafiguuri ei jäisi liiton toimiston nurkkaan pölyä keräämään, vaan se saataisiin kullankaivajayhteisön yhteiseksi muistoksi, esimerkiksi kiertopalkinnon muodossa.

Keväisiä unia, kultakuvia valkokankaalle ja päätoimittajan mystinen tauti

Kultakirjallisuuden rintamalta löytyykin uusia teoksia, Anurag Lehtosen Keväällä tulevat unet on julkaistu ja saatavilla innokkaille lukijoille. Myös Anurag kertoi kirjastaan ja sen syntytarinasta seminaarissa, tarina oli vangitseva ja teos kertookin naiskullankaivajien kokemuksista, arjesta ja tunteista 2000-luvun kullankaivuyhteisöissä. Kirjan voit ostaa esimerkiksi Hippukullan nettisivuilta.

Myös uusia teoksia on vireillä, sillä **Anuirmeli Sallamo-Lavi** kirjoittaa espanjantaudin aikaan sijoittuvaa fiktiivistä kullankaivutarinaa. Anuirmeli pyysi yleisöltä myös apua kirjaansa, hän toivoi tarinoita kullankaivun fyysisestä puolesta. Kuvauksia siitä millaista on työskennellä pitkää päivää montuilla. Tarinasi voit lähettää hänelle sähköpostitse osoitteeseen anusallamo@gmail.com

Seminaarissa esiteltiin myös media-alan ammattimiehen **Ville Puomäen** toimesta ajatus kullankaivuaiheisesta elokuvasta. Ajatus pohjautuu **Heikki ”Kultasilmä” Kokon** elämäntarinaa. Tarkemmin sanottuna, Kokon elämäkertakirjaan Heittiön vaellus. Ville haluaisi elokuvan tuovan esille toisenlaisen näkökulman suomalaiseen periksi antamattomuuteen. Tämä olisi tarina, jollaista ei ole kerrottu

vielä. Se olisi tarina kansasta, tarina suomalaisesta miehestä, kullankaivajasta, joka näki elämänsä aikana Suomi-neidon vaiheita. Toivotavasti ajatus muuttuu täyspitkäksi elokuvaksi. Mielestäni Suomi tarvitsee suomalaisia tarinoita, varsinkin tarinoita yritteliäisyydestä, periksi antamattomuudesta ja kullankaivusta.

Kuten edellä kerroin, asun Kurikassa, joka on mielestäni pieni maalaiskaupunki. Täällä pienessä kaupungissa jutut kulkevat kuin kulovalkea. Joku paikallisen bensiksen äijistä tiesi kertoa, että minut oli valittu päätoimittajaksi kullankaivajien lehteen. Tämä siis tapahtui seuraavana päivänä seminaarista. Mies kertoi minulle tarinan, Tankavaarasta, Suomi-neidon muotoisesta hipusta joka hukkuu ketjuineen tänne pahaiseen kylään maalla. Mies oli sen tyttarelleen lahjoittanut ja ketjun lukko oli pettänyt askareita touhutusessa. Vieläkään ei ole kuulemma korua löytnyt.

Pääosin tieto minun toimenkuvastani kullankaivajien lehdessä oli positiivista. Mutta myös huomaan että kaikki ei ole kultaa mikä

kimaltaa. Tuli somessa minulle kommentteja kuinka olen kaivoslobbarien käytyri, tuhoan soita, raakkuja ja olen paha ja ahne ihminen. Ehkäpä voisin lisätä tämän kuvauksen dating-profiiliini ja katsoa mitä algoritmi toteaa minun parhaiksi ”mätseikseni” sitten. Aion viettää tämän vuoden kuitenkin tiukasti tutustuen kullankaivukulttuuriin, ja ehkäpä pyyhin pölyt oman lapioni sekä pinkin vaskoolini päältä. En muista olinko ottanut hiukan runsaasti mahamatojen häätölääkettä vai miksi omistan pinkin vaskoolin, mutta sellainen minulla on. Kutturin kiskalta se on ja sillä vaskailin taskut täyteen kultaa. Seminaarista jäi lämpimän vastaanoton, informaation ja koskettavien tarinoiden lisäksi myös kumma tauti kotiin viemisiksi. Kuume joka saa minut hypistelemään pinkkiä vaskooliani. Pitkän linjan kaivajat tietävät että tähän tautiin ei ole kuin yksi lääke ja kevät kolkuttaa jo ovela...

TYTTI BECKER

Pahaisesta maalaiskaupungista

LKL:n valokuvauskilpailun 2025 tulokset

Sarja 1. KULLANKAIVUKULTTUURI

- 1) *37 metriä uutta viemäriä: Nanna Rytönen*
- 2) *Kiitos ja kumarrus, kultaa on: Veikko Jaskari*
- 3) *Kukkaiskedon velikullat: Markku Väätäinen*
Tuomariston poiminnat: Jukka Gröndahl

Sarja 2. KULLAN MURUT

- 1) *Naulan kantaan, eiku ruuvin: Jari Niiranen*
- 2) *Tässä on Ventti-hippu Selperiltä: Pekka Suikkanen*
- 3) *Pinsettihiput: Veikko Jaskari*

Sarja 3. MUU MAAILMANKAIKKEUS

- 1) *Kullankaivaja kvartsilouhoksella: Hanna Saarela*
- 2) *Ps. Huomaa kivi tyynynä: Juha Lehikoinen*
- 3) *Meteroriitti: Monica Hautaniemi*

*Naulan kantaan,
eiku ruuvin. LKL:n
valokuvakilpailun
Kullan murut -
sarjan voittaja.
Kuva: Jari Niiranen*

Kaunista turhuutta

”Kulta on tavallaan turhaa, sitä ei voi käyttää oikein mihinkään. Se on arvokasta, koska se on arvokasta”, sanoo sijoituspankkiiri Helsingin Sanomissa 24.1.2026. Kapeaa ja kylmää rahamiehen näkökulmaa on syytä laajentaa.

Kulta on alkuaine, joka syntyi aikojen alussa ja tähtien räjähdellessä sinkoutui rakennusaineeksi kotiplaneettamme kallioperään. Aika hajotti kalliit, ja kun kultahippuja löytyi rapautumisrasta, siitä tuli osa ihmismieltä, kollektiivista alitajuntaa.

Kullan kemiallinen merkki Au, Aurum on suomeksi hohtava sarastus, auringon nousu; valon, lämmön ja elämän lähde. Kulta on auringon vastine maan päällä. Aurinkoa ja kultaa sen symbolina on palvottu jumaluutena, ja ikivanhat myytit todistavat sen vallanneen ihmismielen. Ihminen ikävöi kulta-aikaa, etsii inkakuninkaiden kultaista puutarhaa tai jälkiä kullatusta miehestä, El doradosta.

Muinaisessa Egyptissä palvottiin skarabeeta, pyhää pillerinpöyrittäjää auringonpelastajana. Kun aurinko illalla katosi läntiseen taivaanrantaan, se kutistui sormenpään kokoiseksi himmeäksi palloksi, jonka tuo pieni kuoriainen vieritti yöllä äärimmäiseen itään, jossa se kasvoi ja nousi taas auringoksi ja synnytti uuden päivän.

Kun ihmisen perustarpeet on tyydytetty, hän haluaa elämäänsä kauneutta, **Mika Wal-**

tarin sanoin kaunista turhuutta. Kulta tyydytti tuon tarpeen ja kullankaivajan ja kultasepämmatit syntyivät luonnostaan. Kohtalo liitti minutkin tuohon monituhatuotteiseen ketjuun kun puoli vuosisataa sitten seisoin Lemmenjoella Morgam-ojan törmällä. Jyrkän rotkon pohjalla kohisi kultapuro, sydänkesän aurinko valaisi kullanvärisiä sorapaljastumia. Astuin sisään hämärään turvekammiin jossa kohtasin kullankaivaja **Antti Jomppasen**, ja sanoin: ”Tulin sulle rengiksi”. Päivät kuluivat kultamontulla, yöt porontaljoilla pusero päänalusena, ensimmäiset kultahiput taskussa. Olin koukussa.

Nyt kun vanhuus on vienyt työkyvyn, voi muistella että puolessa vuosisadassa tuli tehtyä käsityönä yli 50 000 korua Lemmenjoen kultahipuista. Koruja löytyy kaikilta mantereilta, koska ne myytiin Inarissa suomalaisille ja ulkolaisille matkailijoille.

Muutkin muistelevat ja julkaisevat muistojaan; viime aikoina on myös naisten ääni kuulunut, kirjojen niminä Kultamaan tyttäret, Äidin kullat, Keväällä tulevat unet... kullankaivajien yhteisössä vallitseekin luonnollinen tasa-arvo, kukin tekee mitä parhaiten osaa. Kulta on paljon enemmän kuin pankkiirien suosima sijoituskohde; on aina ollut ja tulee aina olemaan.

AARNE ALHONEN
kultaseppä - kullankaivaja
Hollola - Lemmenjoki

LAPIN KULLANKAIVAJAIN LIITON KOKO JÄSENISTÖN VAPAASSA KÄYTÖSSÄ OLEVAT KULLANHUHDONTALUPA-ALUEET

Käytössä olevat lupa-alueet vuonna 2026

Lupaehtojen mukainen työskentelyaika vuosittain 1.6.–30.9.
Katso karttaliitteet liiton kotisivuilta www.kullankaivajat.fi.

ALUE	LUPATUNNUS	ALUEEN NIMI
Palsinoja, Palsi	HL2014:0048	Bizebazé Palsi
Elsaoja, Palsi	HL2013:0053	Gollediggi
Pulkkisenoja, Palsi	HL2015:0006	Buhtesaja Pulkkinen
Rönkönoja, Laanila	HL2017:0038	Rivolli
Rönkönoja, Laanila	HL2011:0049	Rönkön Neloset
Piispanoja, Laanila	HL2015:0002	Piispanpysäkki
Piispanoja, Laanila	HL2019:0014	Paavinpalikka
Tolosjoki, Laanila	HL2011: 0034	Täyskäsi
Lauttaoja, Purnumukka	HL2021:0022	Aslakan sauva HUOM! Jatkoaika-hakemus, alueen käytöstä ilmoitetaan ennen kaivukaude alkua)
Lauttaoja, Purnumukka	HL2015:0029	Petronellan pysäkki
Karuoja, Lemmenjoki	HL2011:0029	Karuoja Kakkonen
Kotaoja, Lemmenjoki	HL2013:0052	Nurkanvaltaus II

► Kaikilla Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenillä oikeus kaivaa kultaa näillä Lapin Kullankaivajain Liiton hallinnassa olevilla alueilla käsityövälineitä käyttäen. Oikeus koskee kunnia-, nuoriso-, kannattaja- ja varsinaisia jäseniä.

► Sallitut työvälineet ovat vaskooli, käsityövälineet, vesipumppu tai aggregaatti veden nostamiseksi ja ränni sekä hihnakuljettimet ja lapiomiehen rumpu. Liitto ei ole hakenut alueille ympäristö- tai vesitalouslupaa edellyttävien työmetodien vaatimia lupia, eikä liiton alueilla saa näillä välineillä toimia. Tämä koskee kaikenkokoisia kaivinkoneita ja imureita.

► Alueilla ei ole ennakkovarausjärjestelmää, vaan kaivamaan voi alkaa paikassa, jossa ei ole toisen kaivajan työmaata. Hyviä käytöstapoja ja kultamaiden reiluja perinteitä noudattaen taataan jokaiselle mahdollisuus yrittää.

► Kaikkien yli 12-vuotiaiden, jotka osallistuvat kullankaivuun liiton jäsenalueilla, on oltava yhdistyksen jäseniä.

► Yhdistyksen jäsenmaksu on oltava maksettuna – pitäisi toki olla muutenkin.

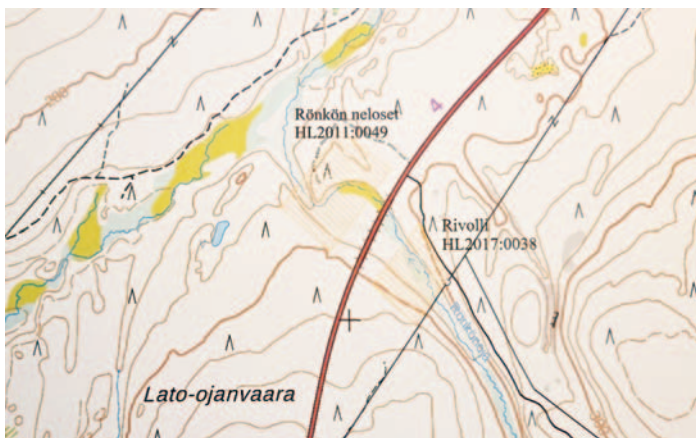
► LKL ry ei vakuuta toimintaa alueilla, eikä ole korvausvelvollinen yksittäisten jäseniensä toiminnasta itselleen, muille jäsenille tai kolmannelle osapuolelle koituvista haitoista tai vammoista.

► Liitto ei järjestä majoitusta alueilla. Leiriytyminen on sallittua lupa-alueilla sekä karttaliitteen mukaisilla erillisillä Metsähallitukselta leiriytymiseen vuokratuilla alueilla.

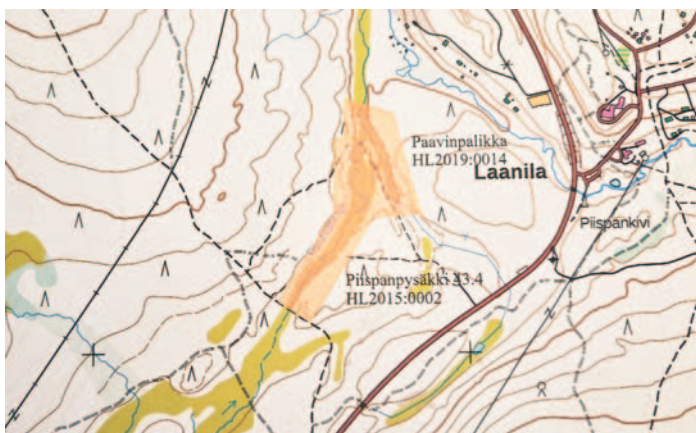
► Alueilla voi majoittua omissa asuntoajoneuvoissa. Karuoja Kakkosen köm-

Palsinojan valtauskartat: Gollediggi HL2013:0053, Bizebazé Palsi HL2014:0048 ja Buhtesaja Pulkkinen HL2015:0006.

Rönkönojan valtauskartat: Rönkön Neloset HL2011:0049 ja Rivolli HL2017:0038.

Piispanojan valtauskartat: Paavinpalikka HL2019:0014 ja Piispanpysäkki HL2015:0002.

mätti ja sauna Lemmenjoella ovat käytettävissä 5 euron vuorokautista kulkorvausta vastaan. Avaimen saa Ahkun Tuvalta Njurguilahdesta panttia vastaan ja käyttökorvaukset maksetaan avaimen palautuksen yhteydessä.

► Liiton kotisivuilla julkaistut lupa-alueiden kartat ovat kopioita lupapäätös-kartoista, jotka määrittelevät aluerajat maastossa. Niitä ei ole tarkoitettukaan suunnistamiseen. Ajo-ohjeita alueille saa liiton toiminnanjohtajalta, Laanilan Savotta Kahvilasta ja Kutturantien kioskilta.

► Löytämänsä kullan saa kaivaja luonnollisesti pitää.

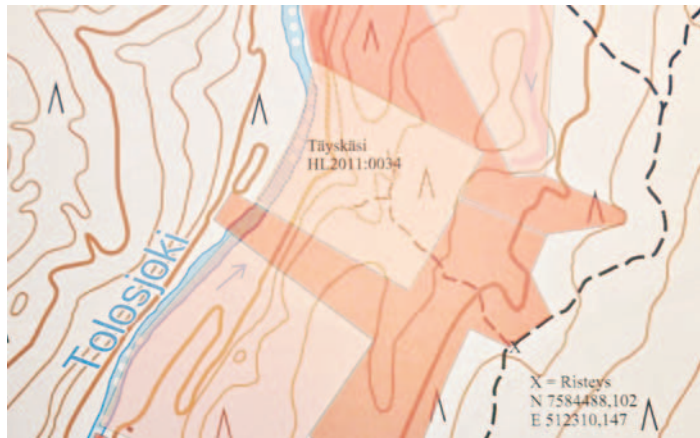
► **HUOM! Kaivu ilmoitukset:** liiton kullanhuuhtonta-alueilla toimivien jäsenten on ehdottomasti täytettävä kaivu ilmoituslomake. Laki velvoittaa raportoimaan tiedot kaivosviranomaiselle, ja tiedot ovat tärkeitä alueiden jatkokäyttöä suunniteltaessa.

Liiton toiminnanjohtaja on alueella ylintä määräysvaltaa Lapin Kullankaivajain Liiton nimissä käyttävä taho. Toiminnanjohtajan neuvoista, kehoituksista tai määräyksistä ei ole urpustamahdollisuutta.

Pulmatilanteissa ottakaa yhteys liiton toiminnanjohtajaan, puh. 0400 836 500. Jos ei satu saamaan puhelimitse kiinni, niin jättäkää tekstiviesti tai ottakaa vaihtoehtoisesti yhteyttä sähköpostilla: info@kullankaivajat.fi

Kultaista kesää ja onnistuneita elämyksiä,

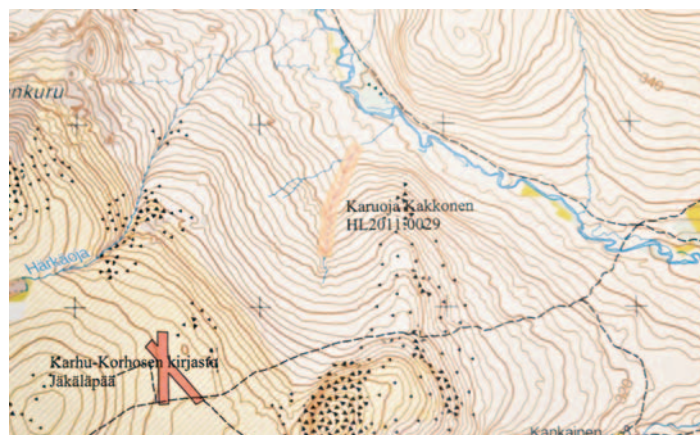
LKL:N HALLITUS

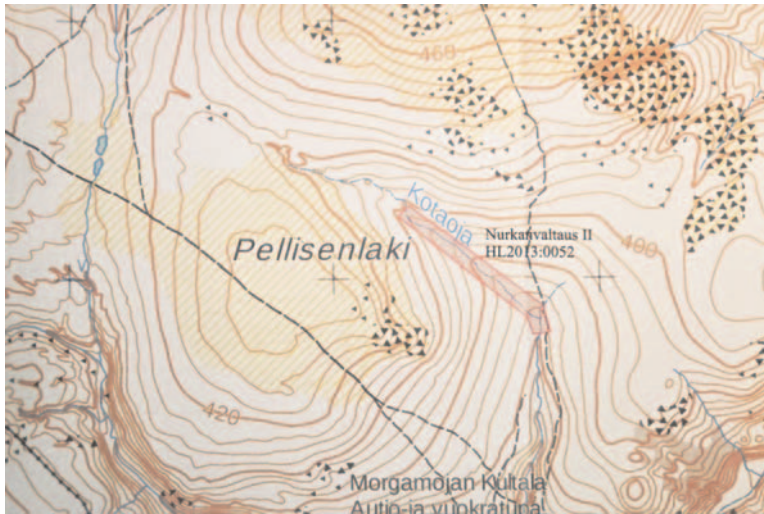
Tolosjoen valtaus: Täyskäsi HL2011: 0034.

Purnumukan tienhaaran valtauskartat: Petronellan pysäkki HL2015:0029 ja Aslakan sauva HL2021:0022.

Karuojan valtaus Lemmenjoella: Karuoja Kakkonen HL2011:0029.

*Kotaojan valtaus
Lemmenjoella:
Nurkanvaltaus II
HL2013:0052.*

*Kullankaivaja
kvartsilouhoksella.
LKL:n valokuva-
kilpailu, 1. sija sarjassa
Muu maailman-
kaikkeus. Kuva:
Hanna Saarela*

Lieteallasuinneista ja uimastadionin ”miljööstä” muutama muistelus

Vuonna 2025 tuli ”ehkä” kuluneeksi ensimmäiset kaksikyt vuotta lieteallasuintien MM-historiassa. Uintien aloitusvuosi lienee ollut jopa 2004, sillä jo 2006 uinteihin brodeerattiin T-paitoja jaettavaksi. Aloitusvuotta on tullut pähkältyä jo vuosia, on vain kaksi mahdollisuutta -04 tai -05. Kaivoksella uiskentelun historia, nykyisen sukupolven osalta, ei kuitenkaan rajoitu vielä tuohon aikaan.

”Kaivoivat salaojalla” totesi **Pihlajamäen Heikki** kun pari nuorta koltiaista 70-luvulla ihmettelivät miksi montussa ei ollut viemäriä. Tuo kultakaivos oli niin kutsuttu uskovaisten monttu ja sijaitsi nykyisen uimastadionin paikoilla, karvan ylempänä suunnilleen rosvopaisitikuopan tietämällä. Sopiva uima-altaaksi. Ivalon helluntailaiset (**Unto Kyrön** porukka?) siitä kultaa olivat saaneet. Varmaan hyvinkin oli tuottanut, sillä myöhemmin kaivettaessa montussa sekä sen ympärillä oli mukavasti tuota etsimäämme pehmeää mineraalia. Uskovaisten porukan mukaan kaivoksen vanhaa kämppääkin kutsutaan uskovaisten kämpäksi. **Korhosen Yrjö** tiesi kertoa, että helluntailaisilla oli Jumalalle varattu kultapullo ikkunan päällä, pulloon meni saaliista kymmenykset.

Uskovaisten kämppää on vihreän aatteen mukaisesti rakennettu kierrätysmateriaalista,

joka on pääosin Muurilaen alarinteen hongista 50-luvulla Äytsillä sahattua lautaa. Kämpää, tai osa siitä, lienee alkujaan ollut Jäkälä-äytsissä **Kullervo Korhosen** työmaalla pystytystä **Kangasniemien** vanhan hirsisen kaivoskantanon ympäristössä. Kullervo muisteli meille käydessään 70-luvun lopulla vaimonsa kanssa vanhoja kultapaikkoja katsastamassa, että laudat olisi kannettu 50-luvun alussa Jäkälä-äytsistä Miessille, sakki saa jos se syökin sanotaan.

Siis uinneista se, että ensimmäisiä kirkasvesiuinteja on harjoitettu tuossa uskovaisten montussa. Sauna saatiin uudistettua vasta 1982. Saunomiset sitä ennen hoidettiin ylävirrassa Pihlajamässä. Heikki tai avustavat kulkijat olivat rakentaneet saunan alapuolelle padon, jonka yli kulki silta. Joillekin henkilöille, juhannuskokolta tultaessa, ylittämätön silta. Silta yli synkän virran. Patoallas toimi uimalampena myös saunottaessa. Hyppäsi kerran lammen saunalaiturilta, silloinen nuorisokaivaja, **Salosen Pekka** takaperin voltin puhtaasti jaloilleen. (Taitaisi moinen voltti jäädä valtaosalta nykyisiä nuorisokaivajia tekemättä).

Saunan luvattiin olevan aina lämpimänä, kun lippu liehui salossa ja kun oli lippu salossa, oli siellä miltei poikkeuksetta myöskin juhlat meneillään. Kulkija oli luonnollisesti kaivannut rinkastaan odotetun tuliaispullon. Lipun ja tangon näki vanhaan hyvään aikaan usko-

vaisten kämpän vintinluukun korkeudelta. Nyt ei näy katoltakaan, varsinkin kun myrsky on kaatanut lipputangon.

Toimiessaan lietealtaana nykyinen uimastadion sai ehkäpä ensimmäisen uimarinsa kaivostyöläisestä, joka yritti lietealtaaseen kulkevan vesiuoman yli isoista putkista tehdyn sillan kautta. Silta oli liukas kevään yöpakkasten jäljiltä, aivan kuin saippuoitu. Pilkkihaalarit päällä ja porakone kädessään kaivaja yritti löytää jäähileisestä altaasta sopivaa nousu-uraa kuiville päästäkseen. Uimari kuului sarjaan: uimataidolliset aikuiset miehet. Ilman hyvää uimataittoa tuo haasteellinen pikamatka olisi saattanut päättyä toisin, varsinkin kun piti porakonetta kannatella vedenpinnan yläpuolella. Hyvä että rantautui. Tunturista kun ei helpolla olisi porakoneita varalle löytynyt.

Seuraava lieteuinti sillä paikalla oli, kun porukalla saunottiin **Merenuodon Karin** kanssa. Löylyjen höyryssä Kari sanoi että: ”Mennäänkö uimaan?” Vastaus oli että: ”Jaa tohon lietealtaaseenko?” Kari siihen että: ”Sinneppä sinne.” Sinnehän me sitten porukalla menimme uimaan. Allas oli silloin käytössä ja kierrätysvesi ei tunnetusti ole kauhean kirkasta. Kiertovesi kävisi hyvinkin perinnemaalista, mikäli joku vaivautuisi sitä purkittamaan ja myymään. Värisävy ”Miessin keltaruskea”. Kesähelteillä lämmin tuuli puhalsi pölyä altaan pinnasta. Paksua, mutta liian vetistä kynnettäväksi. Saunaan uimarien palatessa olivat lauteet ja lattia tuon perinnemaalain peitossa ja äijät kans. Virkistävä ja värikäs kokemus. Samalla jokainen sai ihoonsa päiviä kestäneen maksasairaana kellertävyyden. Ei käy terveyskylvystä ei.

Nyt ollaankin jo virallisessa uinnin MM-kisojen avauksessa. Kaivukaudella -04 tahi -05 katselin Retkulan kaapistossa olevaa, juomatonta Rom Martinigue (Martti näin tuttujen kesken) pulloa ja lattialla olevaa oluttölkkilätkikkaa sekä muuta juomakelpoista materiaalia. Mieli teki vähän maistaa, mutta yksin ei ole soveliasta kun ei ole juttuseuraa. Mitään juhlia ei ollut tulossa, Juhannus ja Pekanpäivät olivat

menneet ja kaivukauden päättäjäisiin oli vielä aikaa. Turkan Pekka joskus muisteli, että kun oli juhlan aiheet vähissä, niin juhlittiin kevään ensimmäistä nähtyä västäräkkiä. Siinäpä hetken tuumattua tuli mieleen järjestää lieteallasuinnin MM-kilpailut. Kännykkä taskuun ja kilometrin pikakävely Aitavaaran laelle lähettämään kilpailukutsuja ja sitten saunaa lämmitämään. Kyllä illalla näkee ketkä tulevat. Paikalle saapuivat ensimmäisiin MM-kisoihin Äytsistä **Mullis**, **Ansku** ja **Eliel** (kohdussa tahi vauvana) sekä Pehkosenkurusta **Jukka Kela**.

Kilpailijat karsastivat ajatusta uida kylmällä pituussuuntaan, varsinkin kun yksi kilpailijoista kertoi varusmiespalvelunaikaisessa uimakokeessa hukkuneensa peräti kahdesti. Allas päätettiin turvallisuussyistä uida leveys-suuntaan ja yksi uintisarjoista, uimataidottomat, oli syntynyt. Uimataidottoman piti jotenkin selviytyä hukkumatta yli (hukkumista kun ei säännöissä sallittu), mutta takaisin sai juosta. Lietealtaassa on kuitenkin syvyyttä siten, ettei jalat yllä pohjaan. Yhdellä kaivajalla oli silloin traumasta toipuminen kesken ja hän kroolasi yksikätesenä sarjassa työkyvyttömät eläkeläiset. Kilpailijoista jäi jäljelle yksi miesten ja yksi naisten sarjaan. Tuleva tai tullut Eliel edusti nuorten sarjassa Hopiaojaa. Ensimmäisissä MM-uinneissa kilpailtiin siis viidessä eri sarjassa.

Kun veren hyytymisenestoaineet alkoivat riittävästi vaikuttaa, oli aika mennä saunaan kehittämään hikeä ja lämpöä tulevaan kylmään koetukseen. Siinä kotvan myöhemmin lauteilla päätettiin siltä istumalta lähteä kilpailuun. Miestensarjan finalisti oli keskittynyt tyhjentämään janojuoma-astiaa ja omien sanojensa mukaan huomasi kilpailun alkaneen vasta silloin, kun kuuli altaasta loiskahduksen ja näki avoimesta saunanovesta altaassa uivat kansakilpailijansa. Vastassa hänellä oli kuitenkin yksi uimataidoton ja yksi puolitehoinen. Viipyvästä lähdöstä huolimatta miestensarjan finalisti kauhoi ensimmäisenä maaliin! Salaisuus näyttävästä voitosta lienee olevan pitkässä vauhdinotossa? Ansku voitti naisten sarjan ja Eliel voitti

nuorten sarjan (kohdussa tai vauvana). Jaettiin silloin viisi kultaista MM-palkintoa.

Urheiluvoitosten jälkeen usein huolehdittiin riittävästä proteiiniensaannista riistapitoisella ruoalla. Mieleen muistuu huittislaisten metsästäjien järjestämä lihafest. He loihdivat mahtavan rosvopaistoksen, jonka sisällä oli kyyhkyjä, sinisorsaa, hanhea, mitä vain lentävää, kaurista, hirveä, peuraa, jne. Lajeja oli mitä vain voi metsästäjän pakastimesta löytyä. Lajit kirjoitin kunkin paistoksen kohdalle tussilla pöytänä toimineeseen isoon valkoiseen levyyn. Yhteen kohtaan kirjoitin huumorilla että labradorinnoutajaa. Nimi ei lihankulutuksen määrään nähden estänyt syöntiä. Muistuu mieleen **Pekkan Juhani** kovaääninen huudahdus syönnin lomassa: "Hei katsokaa kun Orava syö majavaa!"

Niin, oli siellä majavaakin tarjolla.

Vuosien saatossa kasvoivat sekä kilpailijamäärät että uimareiden hukkaamat uimapukineet "alusvaatekasat" altaan pohjalla sinne heitetyn sukelluspalkintoviinapullon seurana. Kerran naisten piti valvoa, kuka voittaa miesten sarjan ja muut maaliin tulijat. Kilpailussa kävi niin, että voittaja oli kauhonut niinkin kovaa, että housut olivat jääneet altaaseen. Tämä harmitti muita kilpailijoita, sillä tuomariston keskittymiskyky oli järkkynyt ja hopeasekä pronssimitalisti jäi selvittämättä. Yksi teki jopa protestin, sillä hän oli uinut väärään suuntaan kalsarit silmillä.

Mukavaa on ollut ja mukavaa toivottavasti tulee olemaan. Maukasta antia ovat olleet **Karvosen Akin** taikomat "pernasopat" sekä uimareiden väitellyt kilpailun voiton menettämisen syistä, vääristä taktiikoista ja uintimat-kasta, joka olisi voinut olla se pituussuuntainenkin.

TEKSTI: AMI TELILÄ

” Päivä
meillä
Sauna-
maailmassa
ei unohdu.
Hauskuus-
takuulla! ”

Saunamajuri
Ari Kiviniemi

OTA YHTEYTTÄ:
Ari Kiviniemi
0500 123 500
Kaunistontie 128
Sastamala
saunamaailma@
saunamaailma.pro

KATSO LISÄÄ:
saunamaailma.pro

SAUNA.
maailma.pro

Aina ei tarvitse ajella Lappiin
perinteistä lapiokaivuuta harjoittelemaan...

Elämyksiä ja rentoa menoä

Tapahtuma- ja elämyskeidas Sastamalassa
– onnistunut päivä jättää pysyvät muistot.

Haulikko-
ammunta

Crosskart

Offroad

Kullan-
huuhdonta

Soita
0500 123 500

SAUNA.
maailma.pro

Kaunistontie 128
Sastamala

Ari Kiviniemi
www.saunamaailma.pro

TIEDOTTEITA

Metsähallitus on päättänyt, että 1.3.2026 jälkeen ei oteta käsiteltäväksi uusi hakemuksia asuntovaunun talvisäilytystä varten kullanhuuhtontalupa-alueilla.

Perusteluna tälle yllättävän äkkiä syntyneelle muutokselle on se, että Metsähallituksen uusissa taloudenpidon ohjeissa edellytetään kaikkiin tehtyihin sopimuksiin liittyvää vakuutta. Tällaisissa 80 euroa + ALV maksavissa luvissa vakuuden organisoiminen ja hallinnoiminen tekee koko ruletista mahdottoman.

Tämä muutos ei siis koske lainkaan niitä kullankaivajia, joilla jo on kullanhuuhtontaluvassaan ns. asuntovaununlupa. Tämä muutos ei välittömästi koske niitä kullankaivajia, joilla on Metsähallitukselta lupa pitää asuntovaunua lupakauden loppuun (eli 1-3 vuotta).

Lupakauden päätyttyä ei kuitenkaan uutta lupaa saa. Samoin ne, jotka ovat hakeneet lupaa ennen 1.3.26, tulevat sen todennäköisesti saamaan ja muutos tulee vastaan vasta myönnetyn lupakauden päätyttyä.

Tämä muutos koskee ensi syksystä lähtien niitä, joilla ei ole voimassa olevaa lupaa, eikä hakemusta vetämässä. Nyt hakemusta ei enää siis voi jättää.

Jatkossa sellainen kaivaja, jolla ei ole MH:n lupaa säilyttää asuntovaunuaan kullanhuuhtontalupa-alueellaan, eikä vastaavaa lupaa kullanhuuhtontalupapäätöksessään joutuu joko:

1) Viemään asuntovaunun jonnekin muualle säilytettäväksi talven ajaksi tai

2) Hakemaan Tukesilta muutosta lupapäätökseensä (siis oikeutta säilyttää vaunua alueellaan) hintaan 455 euroa.

Hiljalleen tämä asia korjaantuu itseksensä, kun uusittaviin kullanhuuhtontalupiin täydentyy tämä asuntovaunun talvehtimisoikeus, mutta siirtymäaikana harmia, ylimääräistä työtä ja byrokratiakuluja on tiedossa.

Jos teillä on siirtoja, kullanhuuhtontalupia tai jatkolupia vetämässä, niin muistattehan täydentää hakemusta, niin että pyydätte oikeutta Tukesilta. (Haen kaivoslain 26 § mukaista oikeutta rakennelmaan eli käytännössä oikeutta säilyttää asuntovaunua talvisin kullanhuuhtontalupa-alueellani)

Asian taustahan on sellainen, että aikoinaan talvisäilytys hoidettiin vain MH:n maksullisella luvalla. LKL pyrki vaikuttamaan asiaan niin, että asia voidaan ratkaista osana lupamenettelyä (viranomaismenettely vs. MH:n menettely) ja se tuli 2011 kaivoslaissa mahdolliseksi.

MH suhtautui siihen pitkään nihkeästi, mutta muutti kantaansa niin, että kumpi tahansa menettely on ok (kullanhuuhtontaluvassa oleva oikeus lisää vakuusmaksua, mutta poistaa vuosimaksun). Muutaman vuoden ajan MH on suositellut luvittamaan asuntovaunun talvipidon ensisijaisesti kullanhuuhtontaluvassa ja nyt sitten muu kuin se, on jatkossa mahdotonta. Aikoinaan se oli siis mahdotonta ja nyt tämä vanha mahdottomuus on jatkossa ainoa tapa.

Emme tiedä, kuinka montaa kaivajaa tämä koskettaa nyt jo tänä vuonna ja kuinka montaa lähivuosina (30–40 kpl).

Joillekin asuntovaunun siirtöhan muutama syksynä siirtymäkauden aikana on helppo juttu ja toisille se voi olla hyvin vaikeaa. LKL yrittää järjestää jonkinlaista siltajärjestelyä lähivuosiksi, ettei siirtymävaiheessa tule kohtuuttomuuksia.

HALLITUS

Lapin Kullankaivajain Liitto ry

KUN ISOVELI VAVOO

Tiedote valtausten valvonnasta

Tiedote kullanhuuhdontalupa-alueiden haltijoille ja pienemmille tontuille!

Metsähallitus on ohjeistanut, että alueen valvontaan tarkoitetun riistakameran sijoittaminen lupa-alueelle vaatii Metsähallituksen luvan.

Lapin Kullankaivajain Liiton käsitys on, että lupa-alueesi sisällä kuvatessasi et tarvitse erillistä lupaa!

LKL: EDUNVALVONTA

Ps. Huomaa kivi tyynynä. LKL:n valokkuvakilpailu, 2. sija, sarjassa Muu maailmankaikkeus. Kuva: Juha Lehtikoinen

KULLANKAIVAJA –

Muista maksusi ja erilaiset ilmoittamiset!

 Kullanhuuhdonta- ja ympäristölupaan kuuluu oikeuksia, mutta myös velvollisuuksia. Hoida velvollisuutesi, niin oikeutesi toimintaan säilyvät.

MAKSUT METSÄHALLITUKSELLE

Kullankaivajan tulee maksaa vuotuinen kullanhuuhdontakorvaus kullanhuuhdontalupa-alueilta (50 €/ha) maanhaltijalle eli Metsähallitukselle 15.3. mennessä. Metsähallitus ei lähetä laskua kyseisistä maksuista. Muista sinä oma-toimisesti maksaa. Metsähallitus tekee maksujen laiminlyöminen johtaa pienellä viiveellä lupa-alueen menetykseen ja estää jatkossa lupapien saamisen.

Lupakäsittelyssä olevasta aluehakemuksesta ei korvausta luonnollisesti tarvitse maksaa. Kullanhuuhdontalupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi on kullanhuuhdontakorvaus maanomistajalle maksettava viimeistään 30 vuorokauden kuluessa lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Jos saat päätöksen lainvoimaiseksi vuoden loppupuolella kaivukauden jälkeen, niin lupamaksu on siltä vuodelta maksettava, vaikka et sinä vuotena kaivamaan pääsekään.

Maksuohjeet

- Metsähallitus Kiinteistökehitys (ent. Metsätalous): FI83 5000 0120 1439 03
- Metsähallitus julkiset hallintotehtävät (ent. Luontopalvelut): FI07 5000 0120 2512 92

Karttaliite alueiden rajoista löytyy muun muassa liiton kotisivuilta: Kartta_Kuttura_kullankaivajat_2021.

Maksun selitteeksi tulee laittaa lupatunnuksen numero (esim. HL2020:0123), kunta ja lupa-alueen nimi. Lisäksi maksusta tulee käydä ilmi mitä maksetaan eli: "Kullanhuuhdontakorvaus". Useita eri lupa-alueita maksettaessa kaikki informaatio ja kaikkien alueiden lupatunnusten numerot on laitettava selitteeksi.

TILASTOTIEDOT TUKESILLE

Kullankaivajan tulee antaa vuosittainen selvitys kullanhuuhdonnasta Tukesille 31.3. mennessä. Kaivosviranomaisen suosittelee käyttämään Tukes Geotietovirta -järjestelmää (geotietovirta.tukes.fi). Palveluun pääsee kirjautumaan Suomi.fi-tunnuksilla.

PDF-lomake "Vuosittainen selvitys kullanhuuhdonnasta" löytyy www.tukes.fi -osiosta "Kullanhuuhdonta". Täytetyn lomakkeen voi lähettää sähköisesti osoitteeseen: kaivosasiat@tukes.fi tai perinnekpostilla: Tukes/Kaivosasiat, PL 66, 00521 Helsinki.

Jos et raportoi tuloksista, niin jatkoaikaa haettaessa tiedossa on ikävyyksiä.

TILASTOTIEDOT LVV:LLE JA TUKESILLE

Ympäristöluvan tai -ilmoituksen haltija joutuu raporttoimaan lisäksi ympäristöviranomaiselle (joskus määrätään raporttoimaan myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle) kuluvan vuoden 31.12. mennessä. Raportoitavien asioiden luettelo on ympäristölupapäätöksessä ja ne ovat yleensä suunnilleen samoja asioita, kuin mitä Tukesille raportoidaan – usein hieman laajennettuna.

Ympäristöluvallinen toimija joutuu lisäksi tekemään toiminnastaan aloitusilmoituksen:

- LVV:lle (jouni.rauhala@lvv.fi),
- Tukesille (kaivosasiat@tukes.fi),
- Metsähallitukselle (kirjaamo@metsa.fi),
- paikalliselle paliskunnalle (lapinpalkinen@gmail.com / ivalonplk@gmail.com / hammastunturinplk@gmail.com) ja

- kyseisen kunnan ympäristötoimelle (inari@inari.fi / kirjaamo@sodankyla.fi).

Aloitusilmoitus on tehtävä vähintään 1 kk ennen toiminnan aloittamista eli käytännössä 1.5. mennessä.

Kukkaiskedon velikullat. LKL:n valokuvakilpailu, Kullankaivukulttuuri-sarjan 3. sija. Kuva: Markku Väätäinen

Kaivamassa vai kirjoittamassa?

Vastuuttoman toimittajan palstassani viittasin Prospäkkäriin tulevaisuuteen, sitä minulta myös kyseltiin seminaarissa. Tulevaisuus on auki, ja valmis muutokseen. Mitä te haluatte tämän julkaisun tulevaisuudelta? Olen laatinut sisältökyselyä teille hyvät jäsenet. Kysely tullaan toteuttamaan verkossa, google formsin kautta, anonymisti. Kysely on monivalintakysely johon tulee myös palaute- ja ehdotusosat.

Minä olen huomannut viestinnässä toimivissani että jos ei kysy tai pyydä palautetta kohderyhmiltään, ei voi tietää miten kehittää toimintaansa. Niinpä, uuden päätoimittajan myötä tullaan kysely julkaisemaan. Tämä toteutuu kevään aikana, nettisivuilla tiedotetaan ja julkaistaan linkki kyselyyn. Olin ajatellut pitää kyselyn auki kesäkuuhun saakka. Ja niille jotka eivät piittaa netin käytöstä löytyy myös tapoja tuoda julki mielipiteensä, minuun saa

yhteyttä puhelimitse, viestillä tai vaikka postitse toimituksen osoitteen kautta. Löydät minun yhteystietoni sivulta 2. Ja tietysti kesällä voidaan turista ihan livenäkin.

Elävää perintöä

Tämän vuoden kantava teema lehdessä tulee olemaan kullankaivukulttuuri. Se ei toki tarkoita etteikö lehden sivuilla voi olla juttuja muistakin aiheista, mutta jokaiseen lehteen tänä vuonna tulee vähintään yksi artikkelia joka tutkii, pohtii tai ilmentää kullankaivukulttuuria. Olen nyt ahminut kultakirjallisuutta, tutkinut paikallisen kirjaston tarjonnan. Pohjoisen kirjastoissa olisi ollut laajemminkin aiheesta saatavilla teoksia.

Onnekseni Inarin kunnankirjaston kokonaisuudessa suullinen perinnekirjasto tulee hätiin. Tarinoiden Inari pitää sisällään teemoja elinkeinoista, savotoista, sotahistoriasta sekä matkailusta. Mukana on tietenkin tarinoita myös kul-

lankaivusta. Hakutoimintoa voi käyttää henkilön nimellä, paikan nimellä tai avainsanalla. Bongasin tämän Taistelu Lemmenjoen kullasta facebook-julkaisussa. Siellä kerrottiin että pelkästään hakusanalla “kullankaivu” löytyi jo 36 eri henkilöiden kertomaa tarinaa. Löydät tarinat osoitteesta: tarinoideninari.fi

Kultamuseo on hyvin olennainen osa myös tämän kulttuurin perintöä. En malta odottaa että pääsen tutustumaan museon uusiin tuleviin näyttelyihin. Vielä on myös vaihtuva näyttely, Lapin kullankaivun kasvot auki toukokuun alkuun asti. Tämä näyttely kertoo henkilöesimerkkien avulla kullankaivusta Lapissa. Kullankaivajan aloituspakkaus on uusi ohjel-

ma museolla, jossa pääsee sukeltamaan kullankaivun maailmaan toden teolla. Tämä onnistuu museolla keskiviikkoisin ja perjantaisin.

Toivottavasti tämä houkuttaa uusia kaivajia mukaan luomaan elävää perintöä tulevina vuosina. Tästä alkaa tutkimusmatka kultaiseen elämäntapaan. Kirjastasasta, äänitteistä ja youtubesta sekä Yle Areenasta. Rikas, elävä kulttuuri, täynnä tapoja, tarinoita, uskomuksia ja sitkeyttä. Tämä on yhteisö jollaista ei voi algoritmilla kopioida, ei tekoälyllä korvata. Kulttuuri joka ansaitsee tulla nähdyksi ja kuuluksi sen oman yhteisön kautta, eikä klikkiot-sikkojen ja loan heiton kautta.

TYTTI BECKER
Kulttuuria ahmiva lapioija

37 metriä uutta viemäriä. LKL:n valokuvakilpailun voittaja sarjassa “Kullankaivukulttuuri”. Kuva: Nanna Rytkönen

Erämaa vaatii omansa.

Seinät, ympärilläni. Jääkaapin aneeminen hurina.

Oloni on kovin kurja!

Miksi on mieleni niin nurja?

Sielussani monttu, kuoppa, kaivanto, tyhjä.

*Erämaan maksu, kullankaivajain hinta, on sieluni pala,
joka jää, erämaahan elämään.*

*Kas kun ei, virkamies siitäkin sieluni palasta
luparahaa vie. Mikä sekin sitten lie, sielun käytön
luovutusmaksu, estetiikan ystävän elämäntavasta.*

TYTTI BECKER

Merkkipäivät

80 v.

8.3. Helmer Pesonen, Vihijärvi

75 v.

2.3. Lauri Mattila, Pietarsaari

70 v.

2.1. Tseolev Madamed, Sastamala

3.1. Yrjö Kuivila, Sodankylä

3.1. Lea Monto-Nuutinen, Siuntio

21.1. Asko Torniainen, Järvenpää

21.3. Teuvo Merenlinna, Turku

60 v.

4.1. Hannu Valkola, Muhos

4.2. Timo Karjalainen, Oulu

14.3. Antti Marin, Kuopio

50 v.

3.1. Esa Kuha, Kolla

20.1. Ville Törmälä, Lappeenranta

27.1. Jarmo Lakaniemi, Lapua

10.2. Jani Santalahti, Masku

1.3. Paula Niskanen, Hämeenkoski

29.3. Kalle Törrönen, Alapitkä

Kiitos ja kumarrus, kultaa on... LKL:n valokuvakilpailun 2. sija sarjassa Kullankaivukulttuuri. Kuva: Veikko Jaskari

.5362

Vuoden 2025 isomus, VENTTI

Vuoden suurin isomus löytyi **Heikki Kallio-Mannilan** kaivalueelta, Palsinojan sivupuroilta, Selperinojalta. Painoa isomuksella on 41,4 grammaa ja löytäjänä **Pekka Suikkanen**. Juttelin kultaseminaarissa hetken Pekan kanssa, hänelle oli juuri luovutettu Vuoden Isomus -palkinto. Pekka kertoi että ei sitä meinannut todeksi uskoa, eikä oikein vieläkään usko. Hippi oli ilmeisesti ollut yön tyynyn vieressä ja aamulla silmät avatessa oli Pekka joutunut jälleen toteamaan: Totta se on.

Keskustelimme pöydässä myös vuoden teemasta, kullankaivukulttuurista. Siitä että mikä sinne Lappiin saa kokemattomana lähtemään. Onko syynä tarinat ja kuvat näistä isomuksista, mahdollisuus vaurastua omalla työllä vaiko se erikoinen elämäntapa joka liittyy kullankaivuun. Mutta kyllä jokainen muistaa sen hetken kun näki ensimmäisen hiukan isomman hipun. Saati kun löytää isomuksen. Yhden illan keskusteluissa ei selviä ne syyt miksi kaivajaksi lähdetään, mutta se on varmaa että uutiset isomuksista kyllä saavat ajatukset liikkeelle. Tavallaan meillä jokaisella on mahdollisuus, yhtäläinen mahdollisuus löytää jotain joka saa epäilemään omia silmiään. Täytyypä kysyä Pekalta ensi kesänä että joko se löydös tuntuu todelta. Kevät, unet, toiveet ja sulava lumi. Siinä kombo joka herättää niin vanhat kuin uudetkin kaivajat katsomaan kohti pohjoista.

TYTTI BECKER

Uneksija, haaveilija ja toiveikas toimittaja

Tässä on Ventti-hippu Selperiltä. LKL:n valokuvakilpailun 2. sija, sarjassa Kullan murut. Kuva: Pekka Suikkanen